

Poročilo sekcije "Neposredno sodelovanje in medsebojna pomoč delavcev v OZD"

Vodja sekcije: Milena Car-Drlje

Poročevalka: Dragica Šeško

V skupino, ki je obravnavala neposredno sodelovanje in medsebojno pomoč delavcev v ozdih, je prišlo samo 6 udeležencev tega posvetovanja, kar tudi samo po sebi lahko kaže na odnos do te problematike. V razpravi smo vsi sodelovali aktivno, velikost skupine pa je omogočala tudi sprotno usklajevanje naših stališč in pogledov na obravnavano tematiko. Glede na to, da so bili v uvodnem referatu Milene Car-Drlje izpostavljeni predvsem njeni konkretni vidiki, smo večji del časa lahko namenili njihovi sintezi.

Skupina je poudarila posebnost organizacij združenega dela v primerjavi z ostalimi področji, na katerih se ob strokovnem uveljavlja tudi prostovoljno delo. Ta posebnost je pogojena **zgodovinsko** - glede na zgodovino razrednega boja za delavske pravice; **problemsko** - tu mislimo na heterogeno sestavo združenega dela in na relativno podrejenost družbenih dejavnosti temeljnemu produkcijskemu namenu - produkciji uporabnih dobrin v ozdih, **metodološko** - tu mislimo na nerazvitost raziskovanja in pomanjkanje teoretičnih izhodišč na tem področju.

Bogata **tradicija** delavskega boja za socialno varnost in humanizacijo dela je razvila veliko **bogastvo konkretnih oblik** neposredne solidarnosti in medsebojne pomoči delavcev, kar velja za vse družbenopolitične sisteme. V našem družbenopolitičnem sistemu, ki temelji na socialističnem samoupravljanju, pa je po našem mnenju koncept tradicionalne delavske solidarnosti in vzajemnosti vsebinsko bistveno širši: ne ostajamo na ravni skrbniškega odnosa nosilcev socialne varnosti do delavcev, ampak postavljamo delavca kot dejanski enakopraven **subjekt**, kot ustvarjalca svojih življenjskih - delovnih pogojev v celoti v sredo tega boja. Temeljna izhodišča zagotavljata že ustava in ZZD, ki med drugim dajeta temelje za solidarnost delavcev tudi na področju delitve dohodka.

Ostali subjekti, ki se v združenem delu ukvarjajo s potrebnimi človeka, so

zlasti kadrovsko-splošne in druge strokovne družbe ter samoupravni organi v družbenopolitičnih organizacijah, zlasti sindikat. Ugotovljamo, da je potrebno njihovo **povezano, integralno delovanje**. Ocenjujemo, da so v ozdih v tem smislu še precejšnje nelzkoriščene možnosti. Vlogo omenjenih subjektov vidimo v **animiranju, osveščanju in vzgoji delavcev**, ko gre za življenjske in delovne razmere v najširšem pomenu besede, v **aktivaciji in usmerjanju vseh potencialov** in pripravljenosti za medsebojno pomoč in sodelovanje v napredni smeri. Pri tem se moramo ravnati po načelu: stik z delavci naj bo čim bolj neposreden in živ.

Zelo pomembno je, kakšen je dejansko **temeljni produkcijski odnos**, kakšni so odnosi v samem procesu dela. Humanizacija življenjskih in delovnih pogojev ima namreč svoj objektivni materialni temelj prav na delovnem področju. Razmišljanje o prostovoljnem delu v ozdih nas zato slej ko prej privede tudi do vprašanja znanstveno-tehnološkega napredka, ki bo resnično terjal humanizacijo dela in odnosov. V končni konsekvenci gre za vprašanje razvoja samoupravljanja in razvoja naše družbe kot celote. V perspektivi se bodo zaradi postopnega skrajševanja potrebnega delovnega časa povečale možnosti za širitev prostovoljnega dela tako v ozdih kot tudi zunaj njih.

V skupini smo se zavzemali za vzpostavitev dejanske **delovne-timske povezanosti vseh strokovnjakov**, ki se v ozdih kakorkoli ukvarjajo z zadovoljevanjem človekovih potreb, seveda hkrati ob že poudarjenem povezovanju vseh subjektov v združenem delu in za čim večjo **odprtost** ozdov do drugih institucij. Pri tem se nam zdi še posebej pomembno povezovanje analitično raziskovalnih potencialov v ozdih in zunaj njih.

V razpravi smo se dotaknili nekaterih **konkretnih področij**, na katerih je spojenost poklicnega in prostovoljnega socialnega dela v ozdih potrebna in tudi mogoča, v posameznih ozdih pa bolj ali manj uveljavljena. Naj nanižam samo nekatera:

- uvajanje novih, zlasti mladih delavcev v delovni proces in vključitev teh delavcev v socialne odnose,
- priprava delavcev na odhod v pokoj in razvijanje različnih oblik sodelovanja z njimi po upokojitvi,

- možnost vzajemnega reševanja otroškega varstva,
- področje boja proti alkoholizmu,
- reševanje invalidske problematike,
- socialni pojavi posameznikov pa tudi skupin,
- problemi industrijskih stresov,
- vprašanja absentizma,
- pa tudi, denimo, usposabljanje delegatov za delo v organih samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacijah.

Vseh tem seveda nismo izčrpali, pomembno pa je spoznanje, da je razprava ob vrsti konkretnih problemov nakazala **obstoje relativno širšega prostora**, za razvijanje neposrednega sodelovanja in medsebojne pomoči delavcev v združenem delu v odnosu do strokovnega socialnega dela.

Če bodo vsi nosilci povezano delovali, lahko pričakujemo določene premike v osveščanju in razvijanju **odnosa do socialnih problemov znotraj ozdov**, kar je tudi eden pomembnih temeljev za dejansko neposredno odločanje delavcev na vseh ravneh.